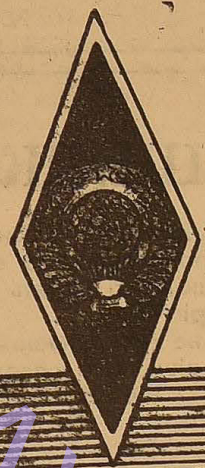

Пролетарі всіх країн, єдняйтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 11 (1704).

18 БЕРЕЗНЯ 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

* В університеті відбувся єдиний політдень. Зі студентами зустрівся перший секретар Одеського обкому Компартії України А. П. Ночовкін. Репортаж про цю зустріч читайте на 1-й стор.

* Підвищення якості чи зниження вимогливості? Підбито підсумки зимової екзаменаційної сесії. — 2 стор.

* Степан Олійник — гуморист і громадянин. Спогади Івана Дузя. — 3 стор.

* 21 березня розпочинається огляд художньої самодіяльності факультетів. Положення про огляд — конкурс — в сьогоднішньому номері. — 4 стор.

Рішення XXVII з'їзду КПРС ~ в життя!

ПЛЕНУМ ЦЕНТРАЛЬНОГО РАЙКОМУ ПАРТІЇ

11 березня ц.р. у приміщенні головного корпусу медичного інституту імені М. І. Пирогова відбувся XI пленум Центрального райкому Компартії України з порядком денним:

1. Звіт партійного комітету Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова про роботу по посиленню патріотичного та інтернаціонального виховання студентської молоді у світлі вимог XXVII з'їзду КПРС. (Доповідач — Т. В. Хоміцька, секретар парткому інституту).

2. Інформація про хід реалізації пропозицій та критичних зауважень, висловлених комуністами на XXXIV партійній конференції Центрального району.

В обговоренні доповіді Т. В. Хоміцької взяли участь: В. Т. Пісклов — секретар парткому ОБІМУ ім. Ленінського комсомолу, професор Д. С. Шелест — завідувач кафедри наукового комунізму Одеського держуніверситету ім. І. І. Мечникова, В. Л. Шелакин — директор середньої школи № 10, С. Романченко — студентка VI курсу лікувального факультету, кандидат в члени міськкому партії, Г. В. Миколенко — секретар парторганізації РСУ Міністерства охорони здоров'я УРСР, В. П. Чепурненко — проректор з навчальної роботи ОТІХП, В. І. Безноздрий — студент II курсу ОМІ, А. В. Штокало — начальник облуправління кінофікації, В. В. Агеев — секретар райкому партії.

Пленум прийняв розгорнуту постанову з обговорюваного питання.

З інформацією про хід реалізації пропозицій і критичних зауважень, висловлених комуністами на XXXIV партійній конференції Центрального району, виступив другий секретар райкому партії Л. М. Клепацький.

На пленумі виступив завідувачий відділом науки і навчальних закладів міськкому партії Є. М. Курицин.

наставники

Як завжди весною, молоді вчені університету напружено готуються до щорічної наукової конференції. Такі форуми — справжня школа для майбутніх дослідників: тут вони обмінюються науковими ідеями, знаходять не лише опонентів, але й однодумців, друзів. Велику допомогу надає своїм молодим ко-

легам заступник декана хімічного факультету доцент Людмила Олександрівна Синькова. Ось і зараз вона обговорює з аспіранткою кафедри фізичної хімії Людмилою Гончаренко результати експерименту: ці дані якраз і будуть розглядатися на наступній конференції.

Фото В. ПАЩУКА.

А завтра — діалог

На цей «захід» заганяти студентів силою не довелось — актовий зал університету не зміг вмістити всіх бажаючих. В цей день студенти приймали першого секретаря Одеського обкому партії А. П. Ночовкіна.

Подібні зустрічі нікого не повинні зараз дивувати, сказав Анатолій Петрович. Нам, партійним працівникам, від секретарів парткомів до секретарів обкому, треба частіше зустрічатись з молоддю. Можливо, навіть в меншій аудиторії — в академічних групах.

Оскільки зустріч зі студентами університету проходила в межах єдиного політдня в місті і області, присвяченого підсумкам роботи лютого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС, перший секретар обкому зосередив свою увагу на основних напрямках його рішень по народній освіті. Ці рішення є розв'язком на якісно новому рівні ідей і розробок, викладених в партійних документах по шкільній реформі. Зусилля останніх років вже дали певні результати. Зокрема, в Одесі і області в 3,5 раза скоротилася черга в дитячі дошкільні заклади. Посилюлись темпи будівництва шкіл, з початку реалізації шкільної реформи кількість місць у школах збільшилась на 40 тисяч.

Славні традиції Одеського університету, продовжував А. П. Ночовкін, його авторитет серед вузів аналогічного рангу зобов'язують професорсь-

ко - викладацький і студентський колективи йти в ногу з часом — не тільки мислити по-новому, але й діяти в дусі перебудови. І в цьому особлива роль повинна належати студенту. Я маю на увазі, перш за все, питання студентського самоврядування, які слід розглядати більш широко, аніж це робиться у нас. Поки що представництво студентів у Вченій раді університету має формальний характер. Їх слово повинно бути вагомим і в роботі приймальних, стипендіальних комісій, і при розподілі спеціалістів.

З великим інтересом присутні сприйняли роздуми гостя з приводу таких актуальних проблем, як демократизація суспільного життя країни, вплив демократизації і гласності на підвищення соціальної активності радянських людей, на розвиток національних відносин.

А. П. Ночовкін ознайомив студентів і викладачів з цифрами і фактами, що характеризують стан народного господарства області, коротко зупинився на проблемах, які вирішують сьогодні партійні організації міста і області, йдучи назустріч XIX партійній конференції.

Питань до гостя не бракувало: незважаючи на те, що в залі були встановлені мі-

крофони і кожен міг задати будь-яке питання, записки поступали одна за одною. Проблему удосконалення господарського механізму і як наслідок — неминуче скорочення чисельності управлінського апарату студенти пов'язували з можливим скороченням випуску спеціалістів з вищою освітою.

— Дійсно, — відповів А. П. Ночовкін, — в органах управління по області передбачається скоротити 5 тисяч чоловік — і це тільки початок, це природний процес боротьби з бюрократизмом, і він ніяк не торкнеться майбутніх спеціалістів, які готують себе до практичної діяльності.

Особливий інтерес студенти виявили до питань розвитку кооперативного руху в області, його можливих зв'язків зі студентським самоврядуванням. Відповідаючи на питання, секретар обкому розповів про здобутки і труднощі кооперативного руху. Сьогодні в ньому бере участь близько 5 тисяч чоловік і біля 3 тисяч — займаються індивідуальною трудовою діяльністю. Це досить скромний показник. Частково таке становище пояснюється відсутністю нормативних документів. Не завжди контролюються прибутки, в зв'язку з чим роз-

робляється нова прогресивна система оподаткування.

Що стосується можливості участі студентів в кооперативах, то самоврядування якраз і відкриває широкі перспективи для цього.

Використання принципів кооперації, підкреслив секретар обкому, дозволить підвищити культуру обслуговування в студентських їдальнях і кафе, скоротити накладні витрати і, отже, знизити ціни на страви і, нарешті, — просто отримати надбавку до стипендії, що для студента не зайве. Потрібне тільки бажання. В цих питаннях комсомол, студентські профспілки не діють. А це їх кровна справа.

Без перебільшення можна сказати, що питання стосовно перспектив розвитку міста, збереження його історико-архітектурного вигляду, благоустрою і тісно пов'язані з цим екологічні питання ставилися частіше других і викликали бурхливу реакцію всього залу.

— Ваше ставлення до генерального плану розвитку Одеси. Чи не слід повернутися до його повторного обговорення громадськістю міста?

— Які заходи вживаються з метою запобігання забрудненню Чорного моря?

— Чи будуть в Одесі будувати метрополітен?

— Чому вирубають платани на Приморському бульварі?

— Як в Одесі вирішується транспортна проблема?
— Що ви можете сказати про якість питної води?
— Як буде вирішуватися житлова проблема?
— Ваша особиста думка про головного архітектора міста?

В цілому відповіді першого секретаря обкому на поставлені питання — а їх було багато більше, ніж ми могли перелічити, і іноді вони формувалися в досить гострій формі — задовольнили аудиторію.

Діапазон порушених питань, їх соціальна спрямованість, прагнення студентів висловити свою конструктивну позицію з проблем оновлення вищої і середньої школи, зокрема, з кадрових питань — є свідченням розпочатого процесу формування якісно нового студента. Саме ці тенденції поки що, на наш погляд, залишаються поза увагою партійних і комсомольських організацій, що може призвести до серйозних упущень в ідеологічній і виховній роботі.

Слід визнати також, що зустріч, яка відбулась в ОДУ, все ж нагадувала гру в одні ворота: студенти запитували — їм відповідали. Однак, як висловився на початку зустрічі А. П. Ночовкін, він особисто розраховував на бесіду, тобто на діалог. Що ж, будемо сподіватися, що розпочату розмову буде продовжено.

О. ГУБАР,
М. ЩЕРБАНЬ.

в ректораті ОДУ

хоча листа й не опубліковано

Чого нам бракує? Вимогливості!

На черговому засіданні ректорату розглянути питання: «Про підсумки зимової екзаменаційної сесії і завдання організації учбового процесу та самостійної роботи студентів у другому семестрі 1987/88 учбового року» (В. М. Тоцький), «Про підсумки фінансово-господарської діяльності університету за 1987 рік і завдання на 1988 рік» (В. А. Мурадян), «Про стан і заходи поліпшення роботи відділу стандартизації і метрології» (С. О. Лаврикова).

Аналіз підсумків екзаменаційної сесії зроби проректор професор В. М. Тоцький. Якщо порівняти статистичні дані нинішньої сесії з даними сесії за минулий навчальний рік, то не можна не помітити значного підвищення (у процентному вираженні) абсолютної успішності на всіх факультетах, за винятком фізичного і механіко-математичного. На хімічному факультеті, наприклад, абсолютна успішність зросла з 81,7 процента до 92,7 процента. В той же час тут знизилась показник якості: 49,4 замість 52,3 в 1986/87 навчальному році. Цей феномен примушує замислитись над суттю змін, що відбуваються сьогодні у зв'язку з перебудовою учбового процесу у вузі.

За словами професора В. М. Тоцького, зростання проценту успішності (і показника якості теж: на філфаці на 5,2 процента, факультеті РГФ — 13,1 процента, юрфаці — 5 процентів, ГГФ — 4,8 процента, біофаці — 10,9 процента, мехматі — 4,4 процента) викликає певний сумнів. Що це? Слабкість педагогічного колективу, наслідок прояву лібералізму? Адже об'єктивно складалося враження, що таких різких змін бути не могло.

Справді, відміна значної частини загальних лекцій, відсутність підручників та методичних посібників не давали підстави сподіватися саме на такі показники. До того ж сьогодні, — сказав Владлен Миколайович, — ми ще не можемо твердити, що в організації самостійної роботи студентів у нас все гаразд. Тим більше, що спорадичний контроль, який навчальна частина проводила на факультетах, показав, що і студенти, і деякі викладачі ще не настроєні на серйозну роботу. То можливо якість підвищилася за рахунок відсіву недбайливих студентів? Декан факультету РГФ

Л. М. Голубенко так пояснила підвищення якості успішності на факультеті на 13,1

процента: це сталося завдяки тому, що під час нинішньої сесії деякі курси замість 5—6 іспитів, як було раніше, склали тільки два — психологію та історію КПРС, що дозволило студентам більш ретельно підготуватися до сесії.

Що ж, аргументи заслуговують на увагу. Проте, не можна не згадати зауваження В. М. Тоцького про те, що показники з суспільних дисциплін чомусь завжди стабільно високі. Чи не прикрашаємо ми дійсність?

При аналізі підсумків зимової сесії доповідач не обмежився констатацією результатів по факультетах, а виклав конструктивну позицію щодо роботи у перспективі над удосконаленням учбового процесу. Не можна не погодитися з тим, що такі «перепади» успішності на факультетах стали можливими ще й тому, що у нас, як не дивно, поки що немає єдиних критеріїв підходу до оцінювання студентів.

Доречно запитати: а кафедри педагогіки і психології — хіба це не їх безпосередня справа разом із науково-методичною радою університету розробити примірну методику оцінювання студентських відповідей? Потрібна основа, що дозволить колективно виробити критерії, яких сьогодні так бракує.

І взагалі, чи не слід усім замислитися над тим, що дає якісній підготовці спеціаліста ота процентова оцінка, яка насправді не характеризує ні знань студентів, ні роботи викладачів.

Проте ніякі критерії, навіть найбільш досконалі, не дадуть бажаних зрушень, якщо не забезпечити справді самостійної і сумлінної праці студентів і не встановити дійсно ефективного контролю за їх роботою. В цьому питанні не може бути самоплину. І з цим твердженням доповідача не можна не погодитися. Бо висока вимогливість, в тому числі і стосовно залікової документації на факультетах, яка не скрізь відповідає елементарним вимогам, — нині стає наголошуваним велінням часу.

Усе починається... з вішалки

Студентка - вечірниця Марія Лосюк не змогла потрапити до університетської бібліотеки з причини переобліку... в гардеробі. Здається, нема потреби говорити про те, що бібліотека для студентів ве-

чирного і заочного відділень повинна бути рідною домівкою. І необхідно створити їм у цьому плані режим найбільшого сприяння. Якось не працював гардероб. Дрібниця, правда? Але

ми згадали мудрі афоризми: театр починається з вішалки; про господиню судять з того, який поріг.

Щось не так в нашому домі, якщо з вішалкою сплехували. Ю. ВІНОГРАДОВ.

ПІСЛЯ ЛЮТНЕВОГО ПЛЕНУМУ

Сумнівні критерії

Після лютневого (1988) Пленуму ЦК КПРС «ЗНК» приділяє значну увагу публікації матеріалів, що порушують насущні питання перебудови вищої школи — самостійна робота студентів, участь у суспільно-політичній практиці та ін. Ці проблеми актуальні і для нас, студентів біологічного факультету.

У нас на факультеті не впорядковане вільне відвідування лекцій. А тим часом багато студентів складають сесію на «добре» і «відмінно», не відвідуючи більшу частину лекційного курсу. На індивідуальний графік навчання мало хто з них хоче переходити. Адже за пропущення лекцій немає ніякого покарання, а індивідуальний графік примушує нести додаткову відповідальність.

У деканаті нам пояснили, що «вдарити карбованцем» таких студентів не можна. А дозволити вільне відвідування лекцій для всіх студентів викладачі не вважають можливим, бо на їх думку, це приведе до повного розвалу дисципліни. Але одночасно ті ж викладачі дозволяють бажаним не відвідувати свої лекції. Вирішення цього питання, що потребує організаційних заходів, покладеться на учбово-виховну комісію, яка повинна пояснювати дорослим людям, що треба ходити на лекції, треба вчитися.

Виникають труднощі і з заліком з громадсько-політичної практики, бо немає єдиних критеріїв його оцінювання. Одні вважають, що ГПП — це робота у школі, інші — що це робота на ФГП. Комсомольське ж бюро має на увазі участь у громадському житті факультету.

Між тим кожен студент може успішно відповісти на заліку з ГПП і отримати хорошу оцінку. Роль стимулятора активності студентів залік не виконує, хоча формально він і впливає на стипендію. А для чого взагалі потрібен цей залік?

У минулому році наш факультет виїхав на сільгосп роботи з половинним складом викладачів. Повної відповідальності за виконання робіт не відчували ні викладачі, ні ми — студенти. Спираючись на студентське самоврядування, студенти біофаку вирішили в цьому році поїхати у колгосп без викладачів. Але у зв'язку з тим, що на нашому факультеті більшість дівчат, а в колгоспі доводиться виконувати важку фізичну роботу, треба так розподілити факультет, щоб робота була під силу кожному. І вирішувати всі ці проблеми необхідно зараз, бо завтра може бути пізно.

І. НАЗАРОВА,
студентка III курсу біофаку,
комсорг факультету.

СТУДЕНТСЬКИЙ КЛУБ ОДУ

запрошує всіх бажаних займатися сучасними естрадними і народними танцями в хореографічному колективі «Арабеск». До відома викладачів і співробітників університету: при колективі створюється дитяча хореографічна студія. Запис щодня за адресою: Пролетарський бульвар, 24/26, студклуб, тел. 68-10-23.

Не поліглот, але...

За нинішнього рівня науково-технічної інформації важко уявити собі спеціаліста з вищою освітою, який би не знав іноземної мови. І в цьому плані співробітники кафедри іноземних мов гуманітарних факультетів роблять кроки для поліпшення якості підготовки своїх вихованців.

Проаналізована забезпеченість учбового процесу методичними розробками, що дозволило з'ясувати, які нові посібники необхідно видати і які колишні відкорегувати. В результаті складені блок-схеми, які наочно відбивають методичну забезпеченість учбового процесу.

Розробляються професійно орієнтовані робочі програми, готуються до впровадження нові методи навчання (імітаційно — ділові ігри та ін), регулярно проводяться відкриті заняття, що сприяє живому творчому спілкуванню викладачів, впровадженню нових методик в учбовий процес.

Під керівництвом досвідчених викладачів Є. М. Маргуліс, О. М. Філімонова, З. І. Подольян, Н. П. Віт на кафедрі працюють так звані реферативні групи. Тут іноземні мови вивчаються за поглибленою про-

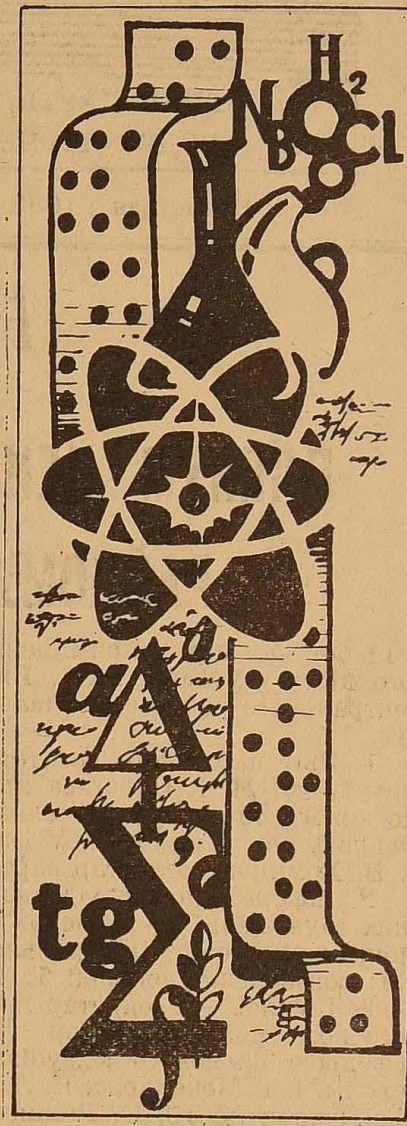
грамою, готуються референти — перекладачі, викладачі іноземних мов у молодших класах та ін.

Важлива ланка вдосконалення педагогічної майстерності — психолого-педагогічний семінар, який діє на кафедрі. В його роботі беруть активну участь Н. С. Тиселько, Л. П. Магомедова, Л. М. Таценко. На семінарі виступив запрошений із Дніпропетровська завідувач кафедрою інженерів транспорту О. Б. Тарнопольський.

Пожвавилася діяльність методичного семінару, керованого доктором педагогічних наук В. Л. Скалкіним.

Активно трудяться кафедральна партгрупа, на засіданні якої накреслюються шляхи вдосконалення науково-педагогічної і політико-виховної роботи.

Інтенсифікація вивчення іноземних мов значною мірою пов'язана з технічною забезпеченістю учбового процесу. Тут справи погані. Немає сучасних портативних магнітофонів, копіювальних пристроїв та ін. Замисліть: кваліфікований спеціаліст — викладач змушений від руки «розмножувати» різні тексти та ін. Відчувається

ЗУСТРІЧ З ПИСЬМЕННИКАМИ

Слухачі ФПК-58-го потону зустрілися з одеськими письменниками Ю. Михайликом та В. Рутківським, які прочитали свої твори, познайомили з планами на майбутнє.

Так, Ю. Михайлик розповів про роботу над романом «Чесно й хоробро», який незабаром вийде окремим виданням. В романі відображена мужність захисників Одещини у роки Великої Вітчизняної війни.

Слухачі задали гостям чимало питань, на які отримали змістовні відповіді. Зустріч, що відбулася, має пізнавальне значення, а для викладачів мови та літератури — особливо. В. СТАРИК, слухач ФПК.

ВСІМ! ВСІМ! ВСІМ!

Хто ще не встиг розкрити свої таланти! Хто володіє почуттям міри і гумору! Романтикам і фантазерам!

Комітет комсомолу оголошує конкурс на кращий ескіз емблеми ОДУ. Свої роботи приносьте чи надсилайте у комітет комсомолу заступнику секретаря комсомольської організації С. Ахламову до 10 квітня. Ваші ескізи оцінить компетентне журі. Після підбиття підсумків відбудеться нагородження переможця.

Комітет комсомолу ОДУ.

СТУДЕНТСЬКИЙ КЛУБ ОДУ

оголошує додатковий набір у народний колектив УРСР — хорова капелу. Кожен учасник колективу разом із навиками хорового співу отримає по закінченні університету диплом ФГП як керівник вокально-хорового колективу.

Хорова капела — Лауреат Всесоюзних конкурсів і фестивалів. У цьому році їй виповнюється 25 років. За ці роки з творчістю колективу познайомилися глядачі багатьох міст нашої країни і братніх університетів за кордоном. Керує колективом зав. кафедрою хорового диригування Одеської консерваторії, доцент Алла Петрівна Серебряні.

Колектив проводить релетії по понеділках і четвергах з 18.00.

Наша адреса: Пролетарський бульвар, 24/26, студклуб. Тел. 68-10-23.

Написав назву цих роздумів і сам себе запитав, а чи була у нашого славного гумориста майстерня у прямому розумінні цього слова? Видається, що ні. Був робочий кабінет. Але то надто вузькі для нього рамки. Він

до олійниковських читань

У майстерні Степана Олійника

не обмежувався ними. Поет працював скрізь, куди кидала його доля.

Перші твори з'явилися в селянській хаті, що в селі Левадівка на Одещині. Потім писалося в гуртожитках Одеського кооперативного технікуму та педагогічного інституту, в каюті пароплава «Ленін», в учительській квартирі, що в селі Бехтери на Херсонщині, в редакціях газет та журналу «Перець», в окопах Сталінграда, в готелях Одеси, Донецька, Житомира, Нью-Йорка. Його майстерня — життя, світ людських дум і пристрастей. Він сів за стіл записувати виношене, продумане, виврене на читачах. Такий був його метод роботи. Гортаю сторінку за сторінкою з його машинописних зошитів, яких зберіглося п'ять.

...Після запису тексту твору «Лисича», що написаний 26—27 грудня 1966 року, коротке зізнання: «Тому що дав мені Олесь Гончар. Розповідав, що таке з його тіткою Вустею було».

28 квітня 1958 року письменник занотує: «Вранці мені подзвонили з Верховної Ради, щоб я рівно о 9 годині був у залі засідань Президії Верховної Ради».

З хвилюванням ішов я одержувати найвищу нагороду — орден Леніна. Мені вручили його о 10 годині...

І я подумав, що, можливо, в тім і щастя моє творче, що я завжди прагну черпати свої теми (і художні деталі) з

життя. І ще я думав, що зробив, на жаль, мало, що я у великому боргу перед читачами. Працювати!»

15 липня 1969 року на сторінках записничка знаходимо поетичний катрен — побажання дочці Лесі:

Служи довіку правді
чистій,
Обходь — захоплених
вином,
Які на ниві колосистій
Зростають завжди
Зростають завжди
бур'яном!

В липні 1974 року Степан Іванович важко хворів. Він знаходиться у відділі реанімаційної лікарні «Феофанія». 18 липня висловлює свою вдячність медичним сестрам:

Співайте медсестрам
хвалу, піснярі,
Марш їм грайте, оркестри!
Бо хворих обстежують
лиш лікарі,
А ви лікують — сестри!

А під датою 10 травня 1978 року крик душі: «У мене велике горе!!! Сьогодні вранці померла моя дорога Клава. Залишила мене вірна подруга - супутниця. Сорок п'ять літ ми прожили, всього зазнавши: і нестатків, і всяких житейських тривог, і смертельної загрози у важкі дні боїв у Сталінграді... І як би не було тужко, моя Клава завжди мужньо трималася, завжди вірила у наше з нею щасливе майбутнє!

Люди бачили і знають, як ми гляділи одне одного, як уміли радіти, коли приходили успіхи, коли зажили, нарешті, по-людськи, відчуваючи увагу і шану добрих людей.

Кожен день і кожна годину вона думала і дбала про нас — про мене і про Лесю! А як вона любила свою внуч-

ку Оксану! Готова була віддати і віддавала їй все тепло своєї щедрої душі!

І от сьогодні нестало — у мене вірного друга, у Лесі — дорогої незабутньої мами, у Оксани — ніжної бабусі Клави.

Прощай, наша дорога і рідна! Хоч тебе нема, ти всеодно з нами! День-у-день! На все життя...

...За вікном — весна, кипить життя... А в нас велике горе!»

На послідовних сторінках знаходимо такі нотатки:

«...Минуло сорок днів, як нема Клави. Нічого не роблю. Не можу.

***

...Уже три місяці, як її нема, а Оксана все питає: — Де Клава?

***

...Дзвонять з телебачення, з радіо, з різних організацій. Простять виступити, і прочитати вірші. Та хіба можу я це робити, як на душі горе!?

***

...Клава найбільше раділа, коли я напишу щось нове! Отож у пам'ять про неї та й на потребу людям, мабуть, треба братися за перо. Може щось і вийде. Та й редакції просять».

Поет взявся за перо. 15 серпня 1978 року він пише фейлетон «В течение дня». Через десять днів «Показухи не люблю...» Друкує в «Правде» твір «Ждали гостя біля брами» та ряд інших.

П'ять зошитів, п'ять свідків творчого і особистого життя. То майстерня Степана Олійника. З неї постає перед нами образ поета - патрота, чесної й правдивої людини, борця за наше добро і щастя.

Ів. ДУЗЬ.

літопис університету

«ВИНАХІДНИКИ» ВЕЛОСИПЕДА

Сто років тому група професорів Новоросійського (Одеського) університету за власною ініціативою заснувала Товариство велосипедистів-любителів. Ідея створення Товариства належала відомому російському вченому-славісту Вікентію Івановичу Шерцелю. Душею Одеського товариства велосипедистів-любителів були також університетські професори: Олександр Костянтинівич Кононович, Микола Єфимович Чижов, Іван Григорович Табачников, Леопольд Францович Воеводський, лікар університету М. І. Разумовський, архітектор Ю. М. Дмитренко та ін.

У січні 1888 року було затверджено статут Товариства, встановлені емблеми і нагрудний знак. Так зароджувалося перше на Україні і друге в Росії спортивне товариство велосипедистів.

Через відсутність велосипедних треків змагання спочатку проводилися просто на вулицях, площах, дорогах, на іподромі. Перші змагання з велоспорту в Одесі були організовані ще в 1870 році, якимось Балі. Проводилися вони за двома «класами» машин — триколісними і двоколісними. Призначені були й призи: кишеньковий годинник і, відповідно, срібний кубок.

Загалом розвиток велосипедного спорту у нашому місті гальмувався різного роду правилами, постановами та й суспільною мораллю. їзда на велосипеді дозволялася далеко не на всій міській території, вона навіть вважалася шкідливою і такою, що «принижує людську гідність». Згідно першого статуту Товариства в нього не допускалися жінки. Дискримінації також піддавалися учні і «нижні військові чини». Тому численність Товариства спочатку була невеликою — 23 члени, не рахуючи засновників.

Значно поживилася діяльність Товариства після того, як його очолив у 1893 р. Л. Ф. Воеводський, який змінив В. І. Шерцеля. Демократизація статуту залучила до Товариства багато нових членів. У цьому ж році найняли приміщення під манеж, гімнастичний зал, стрілецький тир. Як бачимо, Товариство ставило за мету не тільки вдосконалення техніки їзди на велосипеді, але й загальнофізичної підготовки та ін. Організовувалися різні екскурсії, особливо для студентів університету, міжміські велосипедні ралі та ін.

В 1842 р. відбулися перші велосипедні гонки серед жінок. Призи (золотий браслет і медалі) завоювали П. А. Просамська, Ж. А. Цорн, А. Л. Неймарк та ін.

Добре відомий в Одесі університетський механік, автор багатьох технічних новинок І. А. Тимченко сконструював водяний велосипед і, демонструючи його можливості, прокатався на ньому морем 6,5 версти — з порту на Малий Фонтан.

В 1893 р. на Михайлівській площі (територія парку ім. Шевченка поблизу кінцевої зупинки трамваїв №№ 4 і 28) спорудили перший велосипедний трек з прилеглими до нього спортмайданчиками та підсобними приміщеннями. Тут, на треку Одеського товариства велосипедистів-любителів, виступали такі чудові спортсмени, як Сергій Уточкін, брати Цорн, Когоут, Бродський, Крупников; кращі гонщики Німеччини, Італії, Франції (Бурильон, Ельгард та ін.).

Не можна не відзначити і той факт, що з добродійною метою Товариство неодноразово проводило вечори і гонки на користь «Товариства піклування про хворих дітей», сімей моряків, які загинули на броненосці «Русалка».

На жаль, фінансові справи Товариства поступово погіршувалися і занепади зовсім. Це було пов'язано з відсутністю будь-якої матеріальної допомоги з боку міських властей. Навпаки, ціни за оренду приміщень усе збільшувалися.

28 червня 1911 року Одеське товариство велосипедистів-любителів фактично обанкрутилося, майно його було конфісковано. Але на цьому історія велосипедного спорту в нашому місті не обірвалася: Одеса подарувала світові ще чимало славних спортсменів-велосипедистів. І нам залишається з вдячністю згадати тих, хто стояв біля колиски цього виду спорту.

І. КАПУСТІН,
майстер стадіону ОДУ.

У листопаді 1920 року місцеві газети повідомили сумну звістку: в ніч на 12 листопада помер член одеської організації КП(б)У професор Євген Миколайович Щепкін. В некролозі, опублікованому в п'ятому номері журналу «Народное хозяйство», який видавався Одеським губраднархозом, відзначалося: «Після Тимірязєва це другий європейський відомий вчений, який визнав комунізм».

(СТАТТЮ О. ГОНТАРА «КОМІСАР ОДЕСЬКИХ ВУЗІВ» ЧИТАЙТЕ В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ).

Книжкові новинки

У магазині «Передплатні видання» можна передплатити:

О. ГОНЧАР — твори у 7-ми томах. До зібрання творів видатного українського радянського письменника, лауреата Ленінської, Державної премії СРСР і лауреата Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка увійшли кращі його твори: «Прапороносці», «Фронтіві поезії», «Земля гуде», присвячені подіям Великої Вітчизняної війни.

О. ГОЛОВКО — твори в 3-х томах. Зібрання творів видатного українського радянського письменника, лауреата Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка включає його кращі твори: «Бур'ян», де відбиті події Жовтневої революції і громадянської війни, боротьба за зміцнення Радянської влади на селі у 20-х роках.

ЮРІЙ ЗБАНЦЬКИЙ — твори в 4-х томах. Український радянський письменник удостоєний республіканської комсомольської премії імені М. Островського за роман «Малиновий дзвін». Його роман «Передниння», присвячений побуту повенного колгоспного села.

О. КОРНІЙЧУК — твори в 5-ти томах. До зібрання творів увійшли драматичні твори і кіносценарії 1937—57 рр.

Л. ПЕРВОМАЙСЬКИЙ — твори в 7-ми томах. До зібрання творів увійшли: «Дикий мед», ранні оповідання автора періоду Великої Вітчизняної війни, а також повісті «Чорний брід», «Нічний автобус» і драма «Початок життя».

Т. Г. ШЕВЧЕНКО — твори у 5-ти томах. 1, 2 тт — поезія. 3—5 тт. — проза російською мовою.

В. ШЕКСПІР — твори у 6-ти томах. До зібрання увійшли кращі його твори: «Гамлет», «Отелло», «Ромео і Джульєтта», «Венеціанський купець», «Генріх IV», «Король Джон», «Юлій Цезарь».

О. БАЛЪЗАН — твори в 10-ти томах.

М. СТАРИЦЬКИЙ — твори в 6-ти томах.

О. ВИШНЯ — твори в 4-х томах.

Адреса магазину: вул. Ярославського, 28, тел. 22-10-80.

Степан ОЛІЙНИК.

Ходить татусь і клопоче

Місяць — ходьба в установи...
В батька тріщить голова:
Син з української мови
Витяг екзамен на «два»!

Мамі од всяких примочок
Легше не стало, дарма;
Людські здали, а синочок...
В батька — конфлікт з усіма:

«Що викладач з нього хоче!
Син не в селі ж бо живе!...»
Ходить татусь і клопоче,
Експертів вищих зове.

Хай, мовляв, «зрізаний» Вова
Правду усім доведе.
Зважили десь там... І знову
Син на екзамен іде.

Сівши за стіл у куточок,
Мучить, калічить слова...
З рідної мови синочок
Знов постарався на «два».

«Валять! Ну, що за порядок!
Мій лиш — не ходить у вуз!...»
В батька біда, а нащадок,
Навіть не дус у вус:

Він поважати не хоче
Тих, серед кого живе...
Ходить татусь і клопоче,
Суддів ще вищих зове:

Вже з самого міністерства!..
Може, нарешті, аж тут
Глянуть на просьбу «не черство»,
Сина пропхнуть в інститут.

Марні надії, і пізні,
Хоч і оцінка нова:
Екзаменатори грізні
Вивели... з мінусом «два».

Дід, позіхнувши, бурмоче:
— Тричі по два — уже шість!..
Досі татусь той клопоче.
Висох, не п'є і не їсть...

Жаль його, звісно. І дуже.
Батько! Та правда одна:
Син твій, затурений дуже,
Рідної ж мови не зна!

Тож і навчи свою мову
Завжди любить, берігти!..
І ні в яку установу
Більш не ганятимеш ти.

Огляд-конкурс

Ректорат, партком, профком, комітет комсомолу і студентський клуб Одеського державного університету імені І. І. Мечникова оголошують огляд - конкурс самодіяльної художньої творчості і культурно-масової роботи факультетів, присвячений 70-річчю ВЛКСМ.

Огляд-конкурс спрямований на подальше підвищення соціальної ролі та ідейно-художнього рівня художньої творчості, масове залучення студентства до творчої діяльності у вільний час.

В огляд-конкурсі беруть участь всі факультети університету.

Конкурсні концерти відбудуться з 21 по 24 березня в новому актовому залі. Кожен концерт триватиме 40-60 хвилин. День і час визначається жеребкуванням.

В концертах можуть брати участь вокальні і вокально-інструментальні ансамблі, хореографічні і театральні колективи, агібригади, вокалісти, читці, представники оригінального жанру, інші колективи і виконавці.

Програма концерту, затверджена керівництвом факультету, подається в оргкомітет до 15 березня, а в день концерту представляється журі в 20 екземплярах.

1. Підсумки концерту визначаються: виконавською майстерністю, різноманітністю, тематичною спрямованістю і якістю самого концерту, масовістю колективу, який брав участь у концерті, ступінню участі студентів

факультету в загальноуніверситетських творчих колективах.

2. Рівень культурно-масової роботи на факультеті визначається: участю факультету в загальноуніверситетських культурно-масових заходах 1987/1988 навчального року, станом культурно-масової роботи на факультеті, проведенням дня факультету.

3. Конкурсні концерти оцінюють: журі, яке складається з викладачів, співробітників, спеціалістів по жанрах, і окремо - студентське журі з представників усіх факультетів.

Остаточну оцінку кожного номера і концерта в цілому становить сума балів журі.

4. Факультет, який посів перше місце, нагороджується перехідним призом.

Журі визначає кращі колективи самодіяльної художньої творчості на факультеті по жанрах.

Колективи і виконавці, що показали високий творчий рівень, візьмуть участь у заключному концерті.

Результати огляду-конкурсу враховуються при підбитті підсумків соціалістичного змагання.

Оргкомітет.

служба правової допомоги

ПРОЩАЮЧИСЬ З «АЛЬМА-МАТЕР»

У НАШОМУ СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАРАЗ ПРОХОДЯТЬ СЕРЬОЗНІ ПОДИ. У СТУДЕНТІВ ВИПУСКНИХ КУРСІВ ТРИВАЄ РОЗПОДІЛ. ЗАКІНЧУЮТЬСЯ ЩАСЛИВІ СТУДЕНТСЬКІ РОКИ. ПОПЕРЕДУ ВЕЛИКЕ ТВОРЧЕ ЖИТТЯ. ЗАРАЗ НА ФАКУЛЬТЕТІ ПРАЦЮЮТЬ КОМІСІЇ ПО РОЗПОДІЛУ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ. ЦЕ НЕ ПРОСТО АДМІНІСТРАТИВНИЙ АКТ, А ВЕЛИКА ПОДІЯ В ЖИТТІ СТУДЕНТА, І ТОМУ ЧЛЕНІ КОМІСІЇ ПОВИННІ ДО КОЖНОГО КОНКРЕТНОГО ВИПАДКУ СТАВИТИСЯ З УВАГОЮ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ.

Надання роботи молодим спеціалістам у плановому порядку - одна з гарантій забезпечення права громадян СРСР на працю, закріпленого Конституцією. Робота молодого спеціаліста відповідно до призначення - громадянський обов'язок молодого спеціаліста.

Молоді спеціалісти зобов'язані відпрацювати після закінчення учбового закладу відповідно до персонального призначення не менше трьох років.

Міністерства, керівники підприємств, установ і організацій зобов'язані забезпечити правильне і раціональне використання молодих спеціалістів відповідно до спеціальності і кваліфікації, створити їм необхідні житлові і побутові умови.

Персональний розподіл молодих спеціалістів, які закінчили денні вищі учбові заклади, проводиться не пізніше, ніж за 4 місяці до закінчення ними учбових закладів.

Керівники вищих учбових закладів зобов'язані провести необхідну підготовчу роботу. Це - ознайомлення випускника з Положенням про міжвідомчий, міжреспубліканський і персональний розподіл молодих спеціалістів; забезпечення місцем роботи всіх випускників; підготовка спільно з громадськими організаціями учбового закладу рекомендацій про призначення на роботу кожного випускника; ознайомлення випускника з характером його роботи, умовами праці.

Персональний розподіл молодих спеціалістів проводиться комісією, до якої повинні входити: керівник (заступник) учбового закладу, кафедри, представники громадських організацій учбового закладу. Також можуть залучатися представники виконкомів місцевих Рад народних депутатів, керівники відповідних факультетів, відділень і кафедр суспільних наук.

Подружжю, що закінчило вищий учбовий заклад одночасно, надається робота на підприємствах, розташованих в одному місті чи районі. Якщо один із подружжя закінчує учбовий заклад раніше, то йому надається робота на загальних підставах з урахуванням майбутнього направлення на роботу в той же район (місто) іншого (дружини чи чоловіка).

Підготував А. КОВАЛЕНКО, студент IV курсу юридичного факультету.

О спорт, ты жизнь!

Закончили зимний празник - XV Олимпийские игры в Калгарі. Мы поздравляем спортсменов-олимпийцев с успешным выступлением и говорим: «Так держать». Ведь впереди летняя Олимпиада.

А у нас начались соревнования ежегодной традиционной интернациональной спартакиады учащихся и студентов высших и средних учебных заведений. В прошлом учебном году университет занял третье место в городе в общем зачете. Мы приветствуем всех участников соревнований и желаем успехов в этом году.

Каждый год проводится интернациональные спартакиады учащихся высших и средних учебных заведений по 5 видам спорта: баскетболу, шахматам, бадминтону, волейболу, настольному теннису.

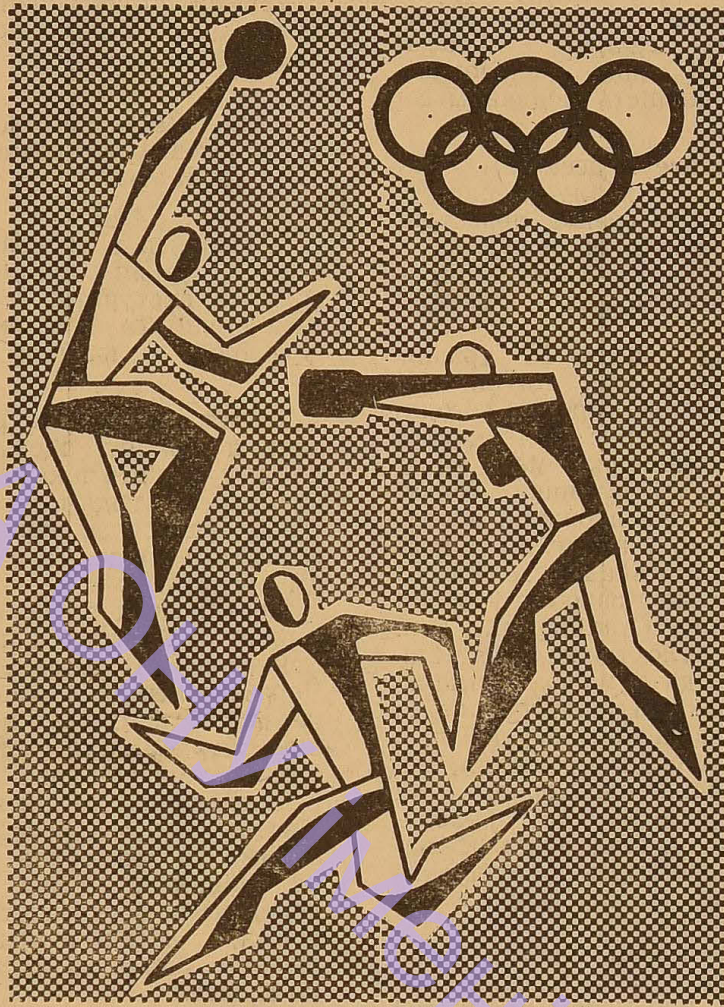
В настоящее время идет борьба наших спортсменов за III место в баскетбольном чемпионате и надо выделить следующих ребят, которые отдадут все силы, чтобы наш университет занял призовое место.

Фернандо Хорхе Васкес, IV курс, мехмат; Хорхе Луис Суарес, IV курс, мехмат; Хулио Ласаро Бетанкур, III курс, мехмат; Модесто Антонио Эспиноса, IV курс, физфак; Хорхе Луис Валье, IV курс, физфак; Родригес Хорхе, II курс, истфак. И надо отметить нашего студента, который в течение 5 лет играл за университет, не раз занимал первые места на интернациональных спартакиадах - это пятикурсник Хосе Хоакин Морено, а также кубинского аспиранта Родригеса Фернандеса Хуана.

Надо сказать, что в прошлом году наш университет занял 3 место среди одиннадцати выступавших на соревнованиях, но дело не только в победе, надо, чтобы все жили одной семьей и понимали друг друга.

Мы хотим поблагодарить всех участников спартакиады и пожелать больших успехов в дальнейшем.

Н. ПЕРЕС-ДАНИЛЬЧЕНКО, студентка филфака, II курс.

У виграші—здоров'я

Завершилася спартакиада професорсько-викладацького складу ОДУ «Бадьорість і здоров'я», яка проходила з дев'яти видів спорту і проводилася з 19 січня до 14 лютого. У змаганнях взяли участь 233 співробітники. Найчисленнішими були змагання з міні-футболу і волейболу. Добре були організовані команди геолого-географічного факультету (відповідальний - В. Городецький), хімічного (відповідальний - С. Топоров), фізичного (відповідальний - В. Суриков).

Змагання з плавання, що проходили в басейні політехнічного інституту, завершилися перемогою представника геолого-географічного факультету С. Подругіна. На другому і третьому місці Ю. Горохович - геофак, та С. Гермаліх - истфак.

Серед жінок перше місце у представниці мехмату Е. Стороженко. У загальному заліку на першому місці команда ГГФ. На другому і третьому місці - команди хімічного та механіко-математичного факультету.

І. АКІВІСОН, головний секретар змагань, старший викладач кафедри фізвиховання.

це цікаво

СПОРУДЖУЮТЬ... ПІРАМІДУ

Декому здалося, що в Єгипті пірамід мало, і тепер, через 4 тисячі літ після спорудження найвідоміших з них, поблизу Каїра збираються поставити нову. Власник так званого «Фараонового сепса» - музею єгипетської історії, культури й побуту на вільному повітрі - вирішив приєднати до своїх експонатів та атракціонів ще й «справжню піраміду».

ЗАКОН Є ЗАКОН

В 1886 році під час будівництва в Лондоні підземної залізнички міській владі мусили сплатити власникам будівель, під якими пролягла залізничка, неабиякі гроші, бо один з тогочасних англійських законів твердив: «...власникові будівлі належить і ґрунт під нею - аж до центру Землі». Кожен, хто мав намір щось робити на глибині під чимось нерухомим майном мусив: «...придбати право на використання нутрощів землі у їх власника».

КУРЕНИЕ ОПАСНО...

«В стране, где столько курят табак, как в Одессе...» - так начинается одна из заметок, помещенных в «Одесском вестнике» в середине 20-х годов прошлого века. Действительно, турецкий табак был одним из основных товаров, ввозимых в Одессу; практически все коммерческие суда доставляли некоторое его количество в числе сопутствующих грузов. В греческих и турецких кофейнях, изобиловавших в приморском городе, к услугам посетителей были восточные инкрустированные кальяны, всевозможные трубки и другие курительные приборы. Помните, у Пушкина:

«Потом за трубкой раскаленной, Волной соленой оживленный, Как мусульман в своем раю С восточной гущей кофе пью».

Тот же «Одесский вестник» рекламирует книгу «Искусство курить и нюхать табак, не делая неприятности прекрасному полу», изданную «двумя знаменитыми турками». Авторы, не желавшие называть себя, предлагают «разные средства прогонять запах табачный».

Еще в пушкинские времена развернулась яростная борьба с курением. Так, несколько десятилетий арду в Петербурге запрещалось «курить в городе цигарки как при прогулках пешком, так и приезде в экипажах». Этот приказ был отменен лишь в середине 60-х годов XIX в., а пока он действовал, нарушители доставлялись городскими в участок, где им приходилось писать объяснительные записки и платить штрафы.

Заметим сразу же, что о народном здравии беспокоились вовсе не медицинские работники, но... пожарные. Ведь и частные дома, и мостовые, и тротуары, и лавки были в большинстве деревянными. Из-за небрежно брошенного окурка, случалось, выгорало несколько кварталов.

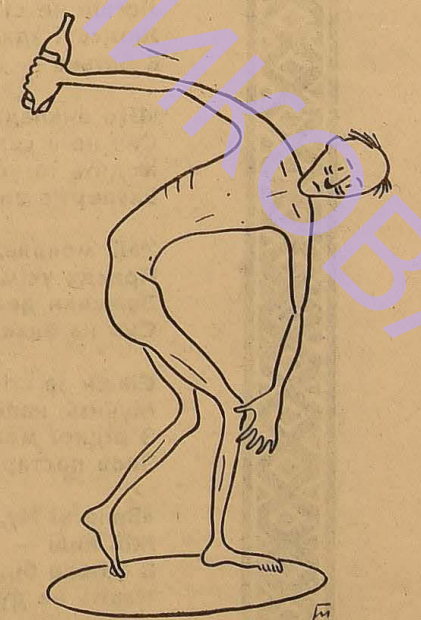
В Одессе же по вполне понятным причинам деревянных строений было несравненно меньше. Может быть, поэтому курильщиков преследовали не столь рьяно. Впрочем, и здесь был издан ряд постановлений, призывающих их к порядку.

Еще в пушкинские времена вышло, например, следующее предписание «по приказанию начальства»: «Театральная дирекция сим извещает публику, что строго запрещается входить в театр с зажженными цигарками и курить табак как внутри театра, так равно в коридорах и буфете. Те, которые будут уклоняться от соблюдения сего распоряжения, установленного единственно для порядка и безопасности, навлекут себе неприятности».

Как ни взывало и сознательности курцов «начальство», число пожаров по их вине не уменьшилось. В конце концов сгорел и старый театр. По слухам, причиной пожара был упавший канделябр. Не курильщиками ли распространялись эти слухи?

Олег ГУБАРЬ.

ПИТИЕ—ТЕМ БОЛЕЕ

ПИШИТЬ НАМ: 270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ: Редактор М. ЩЕРБАНЬ. тел. 23-84-13.